

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС

дисципліни

«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

для підготовки фахівців

Спеціальності 051 «Економіка»

Освітньої програми «Економічна кібернетика»

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра економічної кібернетики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету ІТ

О.Г. Глазунова

“ _____ ” _____ 2019р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри економічної кібернетики

Протокол № _ від “__” ____ 2019 р.

Завідувач кафедри

_____ А.В. Скрипник

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
З ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»**

для підготовки фахівців

Спеціальності 051 «Економіка»

Освітньої програми «Економічна кібернетика»

Факультет інформаційних технологій

Розробник: к.е.н., доц. Галаєва Л.В.

Київ – 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь		
ОС	Магістр	
Спеціальність	051 «Економіка»	
Освітньої програми	«Економічна кібернетика»	
Галузь знань	«Соціальні та поведінкові науки»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	-
Семестр	1	-
Лекційні заняття	15 год.	-
Практичні, семінарські заняття		-
Лабораторні заняття	30 год.	-
Самостійна робота	75 год.	-
Індивідуальні завдання		-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год.	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу – оволодіння сучасними теоретичними концепціями проведення наукових досліджень, практичне їх застосування у своїй дослідницькій роботі та ознайомлення студентів з основами інтелектуальної власності.

Предмет вивчення – методологія та методи наукових досліджень, способи їх організації, а також економічні та організаційно-фінансові засади управління інтелектуальною власністю у вітчизняній і світовій практиці.

Знання з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» необхідні магістрам для проведення наукових досліджень, а також написання магістерських робіт.

Завдання вивчення дисципліни

Основна задача курсу полягає у підготовці фахівців економічного профілю до проведення самостійних наукових досліджень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- методологію та методику наукових досліджень;
- методику збору та аналізу інформації;
- теоретичні передумови планування експерименту;
- основи інтелектуальної власності (вітчизняні й міжнародні аспекти);
- механізм захисту прав інтелектуальної власності.

вміти:

- оперувати термінологією науки;
- формувати цілі та задачі дослідження,
- проводити експерименти;
- аналізувати отримані результати, порівнювати результати експерименту з теоретичними передумовами;
- формувати висновки наукового дослідження;
- за результатами досліджень складати звіт, доповідь, статтю;
- написати магістерську роботу;
- вибирати конкретні системи охорони прав інтелектуальної власності;
- обґрунтовувати захист прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- використовувати в дослідженні та професійній діяльності основні теоретичні і практичні положення дисципліни.

На іспит студенти допускаються з підготовленою індивідуальною роботою яка включає письмове завдання погоджене з викладачем. Завдання містить основні вимоги до структури, наповнення та оформлення магістерської роботи.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для

– повного терміну денної форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. «Методологічні засади організації наукових досліджень»												
Тема 1. Поняття науки та наукового дослідження.	20	2		4		14						
Тема 2. Методологія наукових досліджень.	20	2		4		14						
Тема 3. Робота з науковою інформацією.	20	2		4		14						
Разом за змістовим модулем 1	60	6		12		42						
Змістовий модуль 2. «Методичні основи наукових досліджень з основами інтелектуальної власності»												
Тема 4. Методика наукових досліджень.	12	2		4		6						
Тема 5. Загальні вимоги та правила оформлення науково-дослідної роботи.	9	1		2		6						
Тема 6. Рецензування та підготовка наукових матеріалів до публікацій.	12	1		4		7						
Тема 7. Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини.	14	3		4		7						
Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності	13	2		4		7						
Разом за змістовим модулем 2	60	9		18		33						
Усього годин	120	15		30		75						

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття науки та наукового дослідження.	4
2	Тема 2. Методологія наукових досліджень.	4
3	Тема 3. Робота з науковою інформацією.	4
4	Тема 4. Методика наукових досліджень.	4
5	Тема 5. Загальні вимоги та правила оформлення науково-дослідної роботи.	2
6	Тема 6. Рецензування та підготовка наукових матеріалів до публікацій.	4
7	Тема 7. Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини.	4
8	Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності	4
Всього:		30

5. Самостійна робота студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття науки та наукового дослідження.	14
2	Тема 2. Методологія наукових досліджень.	14
3	Тема 3. Робота з науковою інформацією.	14
4	Тема 4. Методика наукових досліджень.	6
5	Тема 5. Загальні вимоги та правила оформлення науково-дослідної роботи.	6
6	Тема 6. Рецензування та підготовка наукових матеріалів до публікацій.	7
7	Тема 7. Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини.	7
8	Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності	7
Всього:		75

Самостійна робота передбачає написання та захист друкованої на комп'ютері роботи з використанням фактичного матеріалу за темою магістерської роботи., що включає:

1. Картка до магістерської роботи.
2. Титульний аркуш.
3. Реферативний аркуш (1-2 сторінки).
4. Завдання до виконання магістерської роботи (1-2 сторінки).
5. Зміст магістерської роботи (1-2 сторінки).
6. Вступ (2-3 сторінки).
7. Висновки (1-2 сторінки).
8. Список використаних джерел (1 сторінка, основні види джерел).
9. Приклад оформлення таблиці, рисунка, формули, додатків.
10. Приклад оформлення рецензії (відгуку).
11. Обґрунтування захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності (на прикладі магістерської роботи)

На іспит студенти допускаються з підготовленою заліковою роботою яка включає письмове завдання погоджене з викладачем. Завдання являє собою реферат, написаний за вимогами до написання рефератів і відповідно тематики курсу.

Індивідуальні завдання по запропонованим викладачем темам виконуються студентами у письмовому вигляді (комп'ютерний набір) у реферативному виді та захищаються на лабораторних заняттях.

Теми рефератів

1. Апробація наукових досліджень. Написання наукової доповіді. Складання тезисів. Підготовка матеріалів до публікацій.
2. Державна система інтелектуальної власності.
3. Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини.
4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.
5. Історія виникнення університетів у світі і в Україні.
6. Математичне планування експерименту з одночасним проведенням експериментального дослідження. Обробка та аналіз отриманих результатів.
7. Міжнародна система інтелектуальної власності.
8. Методи наукового пізнання: форми та умови застосування в економічних дослідженнях.
9. Методи спостереження й опитування в системі збору інформації для досліджень.
10. Моделювання та його роль у прикладних наукових дослідженнях.
11. Наука: передумови виникнення та етапи розвитку.
12. Наукова школа, її ознаки та роль у розвитку науки.
13. Науковий стандарт про зміст, структуру і форми наукового звіту про дослідження.
14. Наукові теорії, їх класифікація та роль у розвитку науки.
15. Парадигми економічної науки та їх еволюція.
16. Поняття наукової новизни та її форми. Поняття, основні види і функції наукових публікацій.
17. Принципи інформатики в науково-дослідній діяльності.
18. Роль категорій діалектики в дослідженні економічних систем (на прикладах).
19. Систематизація та системний підхід в науці. Система інтелектуальної власності.
20. Способи і критерії оцінки результатів наукових досліджень.
21. Сутнісні аспекти методології та методики наукового дослідження.
22. Сутність науки та її класифікація. Наукова діяльність та структура наукового дослідження.
23. Сутність наукового стилю та його особливості в різних видах наукових і навчально-методичних робіт. Техніка написання тексту наукового дослідження.
24. Філософські та загальнонаукові принципи в економічному дослідженні.
25. Форми наукових досліджень.
26. Тема за вибором студента (затверджена викладачем).

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні питання (для самостійного опрацювання)

1.	Апробація, тези, виступи, доповідь, стаття, звіт (за обраною тематикою).
2.	Вивчення літературних джерел. Методи добору матеріалів і складання огляду літератури.
3.	Вивчення стану досліджуваної проблеми (за обраною тематикою).
4.	Визначення актуальності теми. Актуальність дослідження (за обраною тематикою).
5.	Вимоги до змісту та структури магістерської роботи.
6.	Дійсність, модель, моделювання.
7.	Державна та міжнародна системи інтелектуальної власності.
8.	Документальна фіксація результатів досліджень.
9.	Дослідження як система. Об'єкт, предмет досліджень.
10.	Економіка інтелектуальної власності.
11.	Економічні системи. Система управління. Особливості виробничих систем.
12.	Загальна схема наукового дослідження. Складання плану роботи.
13.	Загальні вимоги до оформлення магістерської роботи.
14.	Загальнонаукові і конкретно-наукові методи дослідження.
15.	Задачі інформаційного забезпечення управління.
16.	Захист прав інтелектуальної власності.
17.	Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини.
18.	Інформація як наукова категорія. Інформація в системах управління.
19.	Кількісне визначення інформації.
20.	Мета і задачі дослідження (за обраною тематикою).
21.	Методи теоретичних та емпіричних досліджень.
22.	Методи, що застосовуються на емпіричному та теоретичному рівнях досліджень.
23.	Мова і стиль магістерської роботи.
24.	Наука та її функції, наукова істина, практика, виробнича практика.
25.	Наукова новизна дослідження (за обраною тематикою).
26.	Наукове керівництво, графік підготовки магістерської роботи.
27.	Організація творчої діяльності.
28.	Оформлення списку використаних джерел.
29.	Підготовка до захисту магістерської роботи.
30.	Подання текстового матеріалу.
31.	Поняття про вхідні та вихідні величини.
32.	Правила подання ілюстрацій, таблиць, формул. Правила оформлення додатків.
33.	Прийоми викладення наукових матеріалів.
34.	Процедура захисту магістерської роботи.
35.	Робота над статтями та доповідями.
36.	Розробка методик дослідження.
37.	Самоперевірка відповідності матеріалів встановленим вимогам.
38.	Система економічної інформації у сільському господарстві.
39.	Система інтелектуальної власності.
40.	Стан досліджуваної проблеми (за обраною тематикою).
41.	Формулювання висновків (за обраною тематикою).

7. Методи навчання

- Проведення лекційних та лабораторних занять з використанням сучасних інформаційних технологій.
- Написання студентами письмових робіт, (самостійна робота студентів) що передбачають використання сучасних інформаційних технологій.

8.Форми контролю

- Виконання індивідуальних завдань.
- Модульні контрольні роботи.
- Іспит.

10.Розподіл балів, які отримують студенти.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 70 балів, і рейтингу з атестації (іспиту) – 30 балів. Кожний змістовий модуль теж оцінюється за 100 бальною шкалою. Форма контролю знань із змістовних модулів представлена в таблиці.

Оцінювання кожного модуля відбувається у аудиторний час. Оцінка з модуля складається з оцінки за виконання лабораторних робіт, самостійної роботи студентів, та модульного тесту.

Вид діяльності	Кількість балів	Вага модуля у структурі загальної оцінки
Змістовий модуль 1.	100	30
Лабораторні заняття	50	
Самостійна робота студентів	20	
Модульний контроль	30	
Змістовий модуль 2	100	40
Лабораторні заняття	50	
Самостійна робота студентів	20	
Модульний контроль	30	
Підсумкова атестація	100	30
Всього	300	100

Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студента

відбувається згідно Положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 27.02.2019 р. протокол № 7 з табл.

Співвідношення між національними оцінками і рейтингом здобувача вищої освіти

Оцінка Національна	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90 - 100
Добре	74 - 89
Задовільно	60 - 73
Незадовільно	0 - 59

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

11.Методичне забезпечення

1. Галаєва Л.В. Методологія та організація наукових досліджень. – К.: НАУ, 2012. – 78 с. <http://elibrary.nubip.edu.ua/16958/>
2. Галаєва Л.В. Методологія системного підходу та наукових досліджень. – К.: НУБіПУ, 2014. – 94 с.
3. Скрипник А.В., Галаєва Л.В., Клименко Н.А., Коваль Т.В., Негрей М.В. Методичні вказівки до написання магістерських робіт. – К.:ТОВ "ЦП КОМПРИНТ", 2016. – 49 с.

12.Рекомендована література

Базова

1. Антошкіна Л.І., Стеченко Д.М. Методологія економічних досліджень: Підручник. – К.: Знання, 2017. – 311 с.
2. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень. – К.: Вища шк., 2011. –271 с.
3. Гордієнко С.Г. Молодому науковцю коротко про необхідне: Науково-практичний посібник. – К.: КНТ, 2017. – 92 с.
4. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень: Навч. Посібник. – Х.: НТУ «ХПІ», 2015. – 142 с.
5. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності Навчальний посібник. Видання 2-ге, перероблене і доповнене. Київ: Центр навчальної літератури, 2015. – 278с.
6. Каплун І.П., Колісніченко Е.В. и др. Інтелектуальна власність. /Укладачі: І.П. Каплун, Е.В. Колісніченко, В.О. Панченко, А.А. Папченко. – Суми: Видавництво СумДУ, 2009. – Ч.1. – 157 с.; Ч. 2. – 149 с.
7. Килимник І.І., Івасішина Н.В. Конспект лекцій з дисципліни «Інтелектуальна власність». – Харків: ХНАМГ, 2014. – 233 с.
8. Кислий В. М. Організація наукових досліджень: навчальний посібник / В. М. Кислий. – Суми : Університетська книга, 2011. – 224 с.
9. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. – К.: «Слово», 2009. – 240 с.
10. Конверський А.Є. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студ./ за ред. А.Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
11. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. пос. – Кондор, 2016. – 206 с.
- 12.Цибульов П.М. Введення до інтелектуальної власності. – К.: ДПВ, 2014. – 124с.
13. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. – К.: Знання-Прес, 2011.– 308с.

Допоміжна

1. Артемчук Г.І., Курило В.М., Кочерган М.П. Методика організації науково-

- дослідної роботи: Навч. посібник для студентів та викладачів вищ. навч. закладів. – К.: Форум, 2016. – 271 с.
2. Береговий І., Береговий Г. Становлення і розвиток науки управління: теоретико-методологічний аспект // Вісник НАН України при президентові України, 1999. – №4. – С.80-85.
 3. Бургинський С.Г., Дупленко Ю.К. Науковий аналіз сучасних тенденцій та перспектив розвитку наукової проблеми: методологічні принципи дослідження // Наука та наукознавство, 1999. – №2. – С.42-48.
 4. Єфімов С., Пастушок С. Інноваційний шлях розвитку та охорона інтелектуальної власності // Інтелектуальна власність, 2000. – №5. – С.45.
 5. Жаров В.О. Право інтелектуальної власності в системі права України. – Навчальний посібник. К.: ПВП, 2005. – 108 с.
 6. Клепко С.Ф. Наукова робота і управління знаннями: Навчальний посібник. – Полтава: ПОІППО, 2005. – 201 с.
 7. Ковель П.В. Оценка надежности выборов и предложений в аграрной экономике. Горки: БГСХА, 2017. – 104с.
 8. Кравченко С. Концептуально–понятійне визначення науки як об’єкта управління// Вісник української Академії Державного Управління при президентові України, 2000. – №2. – С.58-70.
 9. Краснобокий Ю.М. Словник-довідник науковця-початківця. – К.: Науковий світ, 2000. – 83 с.
 10. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Т.А. Основы научных исследований. – К.: Знання, 2000. – 114 с.
 11. Лукінов І. Економічна наука і державна політика // Вісник НАН України, 1999. – №4. – С.5.
 12. Музика П.П. Інформаційно-наукове забезпечення агрокомерційних структур України// Вісник аграрної науки, 2000. – №10. – С.67-70.
 13. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. – К.: ІЗМН, 2007. – 244 с.
 14. Саган Г. Вчені України і світова наукова спільнота: хроніка зв’язків// Вісник НАН України, 1999. – №8. – С.32.
 15. Сидоренко В.К., Дмитренко П.К. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. – К., 2000. – 260 с.
 16. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень. – К.: Знання, 2005. – 309 с.
 17. Тринько Р. Методика економічних досліджень. – Львів: Українські технології, 1999. – 355 с.
 18. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. – К.: Академвидав, 2004. – 208с.
 19. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: «Слово», 2003. – 235 с.

13. Інформаційні ресурси

1. АгроДайджест [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agronews.ua/agrodigest>
2. Агроконсалтинг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukragroconsult.com/ukragrokonsalt/o-kompanii>
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> .
4. Журнал «Аграрний тиждень» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://a7d.com.ua/novini/price-agri/>
5. Міністерство аграрної політики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minagro.kiev.ua .
6. Офіційний сайт дослідницької компанії Economist Intelligence Unit [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.eiu.com>
7. РБК Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rbc.ua/rus/newsline>
8. FAOSTAT [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://faostat.fao.org>.
9. Market outlook report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.agr.gc.ca/pol/mad-dam/index_e.php?s1=pubs&s2=rmar&s3=php&page=rmar_01_01_2009-04-17
10. World Economic Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gcr.weforum.org>